

it is part of
an ensemble

Van verwoorden tot vermoorden

(Op het toneel dat geen toneel is, staan acteurs. Het zijn geen acteurs maar mensachtigen. Het zijn zij met lichamen. Het zijn zakken vlees en bloed.)

Individu: Wat is je favoriete orgaan?
Collectief: De huid
Individu: Heb je een dikke huid?

(Op het toneel dat geen toneel is, zijn geen coulissen en hangt geen grid. Er is wel een koude vloer en een krakend plafond. Het is geen black box maar een white cube. Er zijn ramen, pilaren en dus mensen. De mensen eten zoals dieren vreten.)

Individu: Wat is jouw favoriete orgaan?
Collectief: De maag
Individu: Liefde gaat door de maag
Collectief: Kots ook
Individu: Eigenlijk gaat die door de slokdarm
Collectief: Eigenlijk wel

(Er is suiker, potgrond, rode biet en gedroogde selderij. En iedereen hoort erbij. Iedereen mag eten. Iedereen een slabbetje om. Iedereen een beetje soep.)

Collectief: Wat is jouw favoriete orgaan dan?
Individu: Mijn brein
Collectief: Want?
Individu: Daar zitten alle goede ideeën die ik uitstel

(In de verte klink een van de hits van Lady Gaga. Heel organisch – als vanzelf begint iedereen te dansen. Er is chemie. De zakken vlees en bloed blijken nu ineens geschoolde dansers te zijn.)

Collectief: Je danst als een worm
Individu: Je danst als Jezus – als iemand die valt en opstaat
Collectief: Jij danst als een worm
Individu: Wat vond je van de soep?
Collectief: Lekker
Individu: Ik ook
Collectief: Ik proefde ook een bittertje
Individu: Probeer je me te vergiftigen met een groepsgevoel?

(Het individu en het collectief stoppen met dansen en staren levenloos voor zich uit. Alsof ze meer vragen hebben dan antwoorden. Hoe leven ze samen? Hoe sterven ze samen? En doen ze dat dan samen of alleen? Hoe eten ze samen? En toiletteren ze? En doen ze dat samen of alleen? Hoe spelen ze samen? Nou ze spelen, maar vooral met elkaars hart. Ze zijn hard voor elkaar.)

Collectief: Wie heeft deze soep gemaakt?
Individu: Ik niet
Collectief: Ik voel me niet zo lekker

(Het individu en het collectief zijn zojuist vergiftigd. Dat beseffen ze zich langzaam maar zeker. Het was een zoete wraakactie, maar niemand weet van wie. Toch weten ze wat hen te doen staat; het is een oefening. Een oefening in sterven. Een oefening in doden. Als ze weten hoe te doden en te sterven, leren ze vanzelf hoe ze moeten leven.)

Individu: Ik wist niet dat ik het in me had
Collectief: Wat?
Individu: De wil te leven
Collectief: Killing nothing but the expectation

(In de verte klinkt orgelmuziek.)

Individu: Ik vind het alleen jammer dat ik me niet heb kunnen voortplanten. Ik had me graag nog willen voortplanten.
Collectief: Ik vind het jammer dat ik geen orgel heb leren spelen. Ik had graag nog orgel willen leren spelen.

(Van dichtbij klinkt orgelmuziek.)

Individu: Het is me om het even of we vredig samen leven
Collectief: Dat zeg je alleen omdat het rijmt
Individu: Je bent een player
Collectief: You play your part
Individu: Organisch, orgastisch, organisme, orgel, orgaan, organisatie
Collectief: Afhankelijk van de context
Individu: Kan verwijzen naar iets levends of een afgestorven materiaal van biologische oorsprong dat onderhevig is aan verteringsprocessen
Collectief: Ik dus
Individu: Kan verwijzen naar een organische verbinding zoals in de organische chemie en biochemie waarvan een molecuul minstens een koolstof- en een waterstofatoom bevat
Collectief: Wij dus
Individu: Kan verwijzen naar kunst: uit een groeiproces voortgekomen
Collectief: Afhankelijk van de context
Individu: Precies
Collectief: We hebben onze eigen stofwisseling
Individu: Dat verwoord je mooi
Collectief: Dat vermoord je mooi

(Iedereen klimt in de composthoop: de dansers, de zakken vlees en bloed, de solisten, het koor. Ze klampen zich aan elkaar vast als koala's.)

Individu: Stel je voor dat alles wat je je voorstelt waar is
Collectief: Ik ben mens, dier en voedsel
Individu: Je wil me eten
Collectief: Ik wil je zijn
Individu: Je bent wat je eet
Collectief: Je wil me aaien
Individu: Ik heb geen vacht
Collectief: Ik wil dat je lacht
Individu: Mijn favoriete orgaan is een gebroken hart

(Je brein denkt dat alles wat rijmt waar is. Dus is dit een waardig einde. De kunst kan bij de composthoop. De lust kan ook bij de composthoop. Hoop kan bij de composthoop. Een hoop kan bij de composthoop. Jij ook bij de composthoop. Ik ook bij de composthoop. Het is onderdeel van een ensemble.)

Geschreven voor **it is part of an ensemble** in Club Solo door Fien de Smet

From Saying to Slaying

(On the stage which is not a stage are actors. They are not actors, but humanoids. They are the ones with bodies. They are sacks of flesh and blood.)

Individual: What is your favorite organ?
Collective: The skin
Individual: Do you have thick skin?

(On the stage which is not a stage, there are no wings and there's no grid. It does have a cold floor and a creaky ceiling. It is not a black box, but a white cube. There are windows, pillars, and therefore, people. People eat like animals feed.)

Individual: What is your favorite organ?
Collective: The stomach
Individual: The way to the heart is through the stomach
Collective: So vomit is on its way to the heart?
Individual: Actually, it's on its way out
Collective: So it is

(There's sugar, potting soil, beet roots and dried celery. And everybody's there. Everybody gets to eat. Everybody gets a bib. Everybody gets a little soup.)

Collective: So what is your favorite organ?
Individual: My brain
Collective: Because?
Individual: That's where all the good ideas I put off reside

(One of Lady Gaga's hits is playing faintly in the distance. Very organically, as if by chance, everyone starts dancing. There is chemistry. The sacks of flesh and blood suddenly turn out to be skilled dancers.)

Collective: You dance like a worm
Individual: You dance like Jesus – like someone who falls and gets up
Collective: You dance like a worm
Individual: How did you like the soup?
Collective: It was good
Individual: It was
Collective: I also tasted a hint of bitterness
Individual: Are you trying to poison me with a sense of belonging?

(The individual and the collective stop dancing. Their eyes glaze over. They look as if they have more questions than answers. How do we live together? How do we die together? Or do we die alone? How do we eat together? Do we groom ourselves or each other? How do we play together? Well, they play, but mostly with each other's hearts. They are hard on each other.)

Collective: Who made this soup?
Individual: Not me
Collective: I don't feel so good

(The individual and the collective have just been poisoned. They are slowly beginning to realize that. It was sweet revenge, but no one knows who exacted it. Yet they know what to do; it is an exercise. An exercise to die. An exercise to kill. If they know how to kill and how to die, they will naturally learn how to live.)

Individual: I didn't know I had it in me
Collective: What?
Individual: The will to live
Collective: Killing nothing but the expectation

(Organ music is playing in the distance.)

Individual: My only regret is that I have not been able to reproduce. I would have liked to reproduce.
Collective: My regret is that I never learned to play the organ. I would have liked to learn to play the organ.

(Organ music is playing nearby.)

Individual: I don't care if what it is we share
Collective: You only say that because it rhymes
Individual: You're a player
Collective: You play your part
Individual: Organic, orgasmic, organism, organ, organs, organization
Collective: Depending on the context
Individual: May refer to something living or a dead material of biological origin subject to digestive processes
Collective: So to me then
Individual: May refer to an organic compound as in organic and biochemistry whose molecule contains at least one carbon and one hydrogen atom
Collective: So to us then
Individual: May refer to art: having emerged from a process of growth
Collective: Depending on the context
Individual: Exactly
Collective: We have our own metabolism
Individual: That's a wonderful thing to say
Collective: That's a wonderful thing to slay

(Everyone climbs into the compost heap; the dancers, the bags of flesh and blood, the soloists, the choir. They cling to each other like koalas.)

Individual: Imagine that everything you imagine is true
Collective: I am human, animal and food
Individual: You want to eat me
Collective: I want to be you
Individual: You are what you eat
Collective: You want to pet me
Individual: I have no fur to impart
Collective: So you will not let me?
Individual: My favorite organ is a broken heart

(Your brain thinks everything that rhymes is true. So this ending is fitting. Let's throw art on the compost heap. Let's throw lust on the compost heap. Let's heap hope on the compost heap. We'll heap heaps on the compost heap. Let's throw you on the compost heap. Let's throw me on the compost heap. It is part of an ensemble.)

Written for **it is part of an ensemble** in Club Solo by Fien de Smet

index

it is part of ensemble

‘Decisive here is the idea of an inessential commonality, a solidarity that in no way concerns an essence. Taking-place, the communication of singularities in the attribute of extension, does not unite them in essence, but scatters them in existence.’
– Giorgio Agamben, The Coming Community (1993)

ambiguity

Central is (re)thinking: how do we live together, how do we work together? How do we shape our ‘togetherness’? It is a tension between, on the one hand, the social process of working and living together and, on the other hand, the material and formal, autonomous qualities of the outcomes of this process. These two aspects, the social and the autonomous, seem independent, however in fact they constantly interfere and do not exist without each other. Our work is always a proposal on this interaction. We seek resonance in the broadest sense of the word. Working across various disciplines, within diverse contexts, spheres are overlapping and intertwining organically. These overlaps are the ambiguous spaces we create.

assemblage

As a collective composed of individual voices, we listen to each other, we accommodate each other’s ideas and we learn and unlearn from and with each other; all along producing collective knowledge – or un-knowledge – that we unleash in the world. This is caring and acceptance of otherness in any form. Friction and friendship. Together we do residencies and organize projects, make exhibitions, performances, publications and teach, develop theater plays and record music. We sometimes literally live together, we cook and eat together, we paint, print, draw, film, jam, we read and discuss texts, visit exhibitions or take long walks.

becoming

If we look at the collective as an assemblage, our collective body is always ‘becoming’, containing both the human and non-human. Rosi Braidotti taught us that ‘we are connected to multiple “others” in a vital web of complex interrelations that influence each other’. We exist through artworks, food, audiences, plants, frequencies, etc. The attention to what happens in our points of contact (gatherings) are our departing point. ‘We work from an affirmative vein and the awareness that one is the effect of irrepressible flows of encounters, interactions, affectivity and desire, which one is not in charge of.’ We create ‘zones of sentience’, where anything is possible.

carrier bags

We bring bags full of materials to act. These are metaphorical bags full of different stories, but also literal bags. Handmade bags with fabrics; knitted, embroidered, painted, printed bags. Big bags to be hung on the wall and from the ceiling and unpacked on different moments in different spaces. Ursula K.

Le Guin says: ‘So, when I came to write science-fiction novels, I came lugging this great heavy sack of stuff, my carrier bag full of wimps and klutzes, and tiny grains of things smaller than a mustard seed, and intricately woven nets which when laboriously unknotted are seen to contain one blue pebble, an imperturbable functioning chronometer telling the time on another world, and a mouse’s skull; full of beginnings without ends, of initiations, of losses, of transformations and translations, and far more tricks than conflicts, far fewer triumphs than snares and delusions; full of space ships that get stuck, missions that fail, and people who don’t understand.’

context

Many disciplines, contexts and methods that we employ are often designed to fuel collectivity, to encourage, but at the same time to question. Authorship is not abolished, not everything is conceived and created together horizontally and democratically. This dynamic combined with the organic nature of collectivity brings about an agile but sometimes (almost) uncontrollable process that lands differently in different contexts. Presentations are often culmination points of this process and methods and research questions employed. In recent years we have worked within an academy, a commercial gallery, a museum, an artists’ initiative, in self-organized projects, public space, virtual space, residencies, art fair and theater. Some of these infrastructures are more suited to embrace forms of collective work, in others it can be more challenging and create tension.

ensemble

We are a multitude in the form of a collective. We are It is part of an ensemble (FKA Networked Collective). Our numbers fluctuate. We are artists, performers, dancers, actors, students, theoreticians, in different stages of development, different ages, different cultures, all walks of life. We wear the complications and contradictions of this multitude on our sleeves.

fermentation

‘He’s fermenting a revolution,’ says George Mombiot.

index

A support structure that helps us organize our thoughts and ideas while keeping a level of fluidity. The fluid backbone of a shared body. The framework of our common practice.

latent commons

Anna L. Tsing says: ‘latent commons are hidden, fugitive moments of entanglement between living beings in a complex world. These commons may not be directly visible, as they structure themselves and develop in interaction, cooperation, competition and desires between different beings and environments.’

layer sessions

An example of a collective way of working are the layer sessions, based on the simple principle of the overdub. Someone improvises a live performance, a set or a run. This can be done with a classical instrument, but also with one’s own voice, a painter’s brush, an onion or the floor. A stage is created, in which others capture the performance, with camera, sound and light. Group concentration occurs. In the next recording,

someone adds a new layer, plays on top of it. Cameras, costumes, instruments and recording equipment: all media, attributes and roles rotate. Resulting in video clips in which all participants play or create together through different layers of time and sound. This principle invites both to follow the rhythm and tempo or to go against it. The non-dogmatic, indefinite interplay in which you have fun is for us related to Agamben’s whatever being. It is radically open, anything can happen and everything is extremely important. You listen to each other, you add something, you are silent but present, you join or form the dissonant, you are on stage, off stage.

mothership

For most projects, a mothership forms within the collective. Some members take on more responsibility without sacrificing substantive equality. For this exhibition we are Loran van de Wier, Chrys’ Amya Michailidis, Jochem van Laarhoven, Bas van den Hurk.

naipatta official

Music (naipattaofficial.com), ramification of It is part of an ensemble. This is where we share our jams. Sometimes the jams are sampled again, remixed or remain the same. They are shared in combination with parts or stills of (leftover) film footage. (Dis)harmony, (dis)sonant, jamming, chanting, rhythm.

Networked Collective

In his now almost prophetic lecture The Artist as Producer in Times of Crisis (2004) the late Okwui Enwezor argued that our times are marked by several crises: economic, ecological, social and political. Claiming that during such crises more cooperation, participation, interaction and (new forms of) collectivity are needed. This need for collectivity can be seen as a counter-balance to contemporary (drifted) individualism. In his lecture, Enwezor defined two forms of collectivity. More conventional forms, according to Enwezor, have a structured *modus vivendi* based on permanent, fixed groupings of practitioners working over a sustained period.” ‘In such collectives,’ he continues, ‘authorship represents the expression of the group rather than that of the individual artist.’ In addition, he mentions a second form of collectivity that became the starting point of our collective project: ‘a flexible, non-permanent course of affiliation, privileging collaboration on project basis than on a permanent alliance. This type of collective formation can be designated as networked collectives.’ While no longer using Networked Collective as our name, our whole practice and ways of thinking as a collective body are shaped by Enwezor’s words.

presentations

Presentations attempt to bring together various elements of our research in a specific context. Social, formal, intellectual and institutional questions all play an important role in it. Here we evoke the tension between social and formal processes in a collective way and embody them together with the audience. As if spectators, the collective and performers slowly become part of and merge into a shared atmosphere during an event. Through the scenography, we both appropriate and keep space open. Literally but also figuratively: collective space, institutional space, public space and artistic space. These presentations allow both ourselves and visitors to share experiences of, and

question, notions of ‘collectivity’, ‘entanglement’, ‘institution’, ‘authorship’ and ‘autonomy’. In that sense, presentations are experiments that allow us to reflect on the past and create space for new questions. Noortje de Leij says about our practice: ‘In an attempt to radically open themselves and the material to one another as well as to the influence of external visitors, ideas and theories, the process-based quality of forging connections, of relationships, becomes the basis for a continuously moving, organic *gesamtkunstwerk* (in the broadest sense of the word).’

reading groups

Our work flow often begins with determining theoretical starting points. We enjoy reading and discussing theory, books and texts. Within the collective sometimes smaller reading groups are formed that will gather new insights that later can be shared. We read books as a suspension of answers to our central questions about collaboration and coexistence.

rhythm

To recognize and acknowledge each other’s rhythm is important to us. Anna L. Tsing says: ‘patterns of unintentional coordination develop in assemblages. To notice such patterns means watching the interplay of temporal rhythms and scales in the divergent lifeways that gather.’ To feel and recognize these different patterns and rhythms is a crucial part of our collective learning process. Creating together can help to raise our sensitivity for these rhythms and its communal affects. Every artist works from their own rhythm (idiorrhythmic) and introduces its pace to the collective rhythm. The collective rhythm is one that is disturbed or altered constantly. Rhythm is the part that is part of all parts of living and working together.

to be part of things

Ad Reinhardt says: ‘To be part of things or not to be part or having been part of things as they’ve become, to part from that part that was part of things as they are or not to part? Part of life is more than life. Part of an artist is more than an artist.’

video camera

Almost always there is someone with an old handheld video camera present during our gatherings. On mini-DV tapes fragments of our time being together are captured and sequenced as an ‘instant montage’. Different cameras circulate within the collective, creating a complex narrative, something in between a documentary and an abstract/structuralist film. A rhizomatic, multi-voiced and multifocal document.

whatever

‘The coming being is whatever being,’ writes Agamben at the beginning of The Coming Community. For Agamben, the word whatever within this context does not mean ‘being, it does not matter which’, but the exact opposite: ‘being such that it always matters’. With this coming community, Agamben agitates against tightly defined thinking about identity and reflects on a community beyond any definition of self. For us, this is an abstract but also exciting philosophical idea. Interesting, but also dangerous. Is it feasible, does it constitute a blueprint? Or will it remain a poetic question without an answer?

Franz Erhard Walther

Politisch (N. 36, 1. Werksätz)

collectie Van Abbemuseum Eindhoven

Steven ten Thije
conservator collecties, Van Abbemuseum

De naam van kunstenaarscollectief **it is part of an ensemble** heeft iets cryptisch. Hij verwijst naar iets dat is samengesteld, iets dat onderdeel is van een ensemble. Maar wat is dat 'iets' en wat is dat 'ensemble'? Je bent geneigd te denken dat je informatie mist en dat de tentoonstelling of het werk die ontbrekende informatie wel zal invullen. Luister je naar wat de leden van het collectief zeggen en de teksten die hen inspireren, dan blijkt dat de naam juist met grote precisie omschrijft waar het hun om te doen is. We bevinden ons als mens, maar breder gezien zelfs als levende materie, altijd in een situatie van relaties met andere materie – zowel levend als niet-levend. Alles is 'het', alles is het begin en het eind en alles daartussenin. Zoals een wortelgestel van een paddenstoel of korstmors geen centrum kent.

Het levert een heel andere benadering van kunst op, namelijk een die niet vertrekt vanuit het voltooide kunstwerk, maar kunst eerder ziet als een manier om relaties op een bewuste en intensieve manier te beleven. De tentoonstelling presenteert geen kunstwerken die af zijn, maar is een situatie die je kunt beleven, waar je onderdeel van wordt en waar je zelfs aan kunt meedoen. Het onderwerp van hun kunst is niet 'iets' wat je kunt omkaderen, maar het is de relatie zelf. Het moment waarop iets zich verbindt met iets anders en zo een ensemble vormt waarbinnen betekenis ontstaat.

Deze bijzondere manier van kunst maken deed ons denken aan kunstenaar Franz Erhard Walther die in de jaren zestig een vergelijkbaar onderzoek deed naar een nieuw soort kunst. Hij wilde kunst maken die de werkelijkheid benaderde. Al gauw was hem één ding duidelijk: de werkelijkheid staat niet stil. Materie leeft, zelfs als ze schijnbaar dood of stil is. Een kunstwerk dat de werkelijkheid wil benaderen, moet dus kunnen 'leven'. Dit resulteerde in heel veel verschillende soorten werken die toch nog enigszins lijken op klassieke schilderijen, beeldhouwwerken of tekeningen. Daarna nam hij een volgende stap en trok hij de toeschouwer in zijn werk. De kijkende mens was net zo goed een lichamelijk ding in de werkelijkheid als een bewustzijn. Hij maakte toen een serie *Werksätze*, objecten van stof die mensen kunnen gebruiken om met elkaar een beeld te vormen.

De *Werksätz Nr. 36* is 'politisch' (politiek). Het bestaat uit twee objecten met behulp waarvan mensen in een groot

museumzaal
Van Abbemuseum, Eindhoven

There's something cryptic about the name of the artists' collective **it is part of an ensemble**. It seems to imply a composition, something that is made up of smaller pieces. But what do 'it' and 'ensemble' refer to? You might suspect that you're missing some clue, and that the exhibition will clear things up. Listen to what the members of the collective have to say and the texts that inspire them, and the name turns out to provide a very precise description of their message. As humans, and more broadly as organic matter, we permanently exist in relation to other matter – both living and lifeless. 'It' encompasses everything and anything, the beginning, the end, and everything in between. Like the mycelia of a mushroom or lichen, it has no central core.

This brings about a whole new approach to art, one that isn't based on the completed work, but which rather looks at art as a way to experience relations in a conscious and intensive manner. The exhibition doesn't present the works as-is, but serves as a situation to be experienced, to become part of, and even to participate in. Their art doesn't revolve around objects to be viewed from some frame of reference – it's about the relation itself. The moment something connects to something else, forming an ensemble from which meaning springs forth.

This special way of creating art reminded us of the artist Franz Erhard Walther, who in the 1960s performed a similar investigation into a new kind of art. He wanted to make art that would approach reality. Before long, he realised that reality is not a fixed thing. Matter is alive, even when it appears dead or resting. For a work of art to touch reality, it has to be able to 'live'. This resulted in a large gamut of works that still slightly resembled classic paintings, sculptures and drawings. He then took the next step of drawing his audience into his work. A viewer is as much a physical object existing in reality as a consciousness. Subsequently, he made a series titled *Werksätze*, fabric objects that people could use to form assemblages together.

Werksätz Nr. 36 is 'politisch' (political). It consists of two objects with which people can stand opposite each other in a large or small cross. This position enables them to have a conversation, but also to watch each other in silence, or even to close their eyes. Everything is relative, everything is real. The political part is not in having a literal parliament;

of een klein kruis tegenover elkaar kunnen staan. Vanuit deze opstelling kunnen ze een gesprek met elkaar voeren, maar ze kunnen ook stil naar elkaar kijken of zelfs de ogen sluiten. Alles is relatief en werkelijk. Het politieke zit niet in het bedrijven van politiek zoals dat in Den Haag gebeurt. Het gaat eerder over het fundament van de politiek, over mensen die samen dingen moeten regelen doordat ze met elkaar in relatie staan.

Voor deze solo mogen de leden van **it is part of an ensemble** het werk van Franz Erhard Walther gebruiken. Zo kan er weer een nieuwe relatie ontstaan. Niet alleen in de ruimte – dus tussen de mensen die het werk gebruiken – maar ook in de tijd: tussen de denkbeelden over de werkelijkheid en de kunst uit de jaren zestig en die van de leden van het collectief in het hier en nu. Ook de geschiedenis is immers onderdeel van ons ensemble.

rather, it's about the foundation of politics: people who have to make decisions together having been thrust into a relationship with one another.

For this solo exhibition, the members of **it is part of an ensemble** have been given permission to use Franz Erhard Walther's work. This will allow new relations to emerge. Not only in space – i.e. between the people using the pieces – but in time as well: between the notions regarding art and reality held in the 1960s and those held by the collective in the present. After all, history is just another part of our ensemble.

36

Politisch

1967

politisch, politisches Objekt, Kreuzverbindung 2, „gleichgültige Resultate“

Leichter Planenstoff. Großes Kreuz: 6,46 x 6,46 m, Breite der Bahnen 46 cm, Länge der Kreuzarme je 3 m. Kleines Kreuz: 1,38 x 1,38 m, Breite der Bahnen 46 cm, Länge der Kreuzarme je 46 cm. Ausschnitte 25 x 21,5 cm.

Zwei Kreuze aus leichtem Planenstoff, eines mit langen Balken, das andere mit kurzen. An den vier Enden jeweils umsäumte ovale Ausschnitte in der Längsrichtung.

Vier Benutzer hängen sich jeder ein Ende des großen Kreuzes um den Hals und stehen in der durch das Stück bestimmten Weise, wobei die Stoffbahnen nicht spürbar gespannt sein sollten. Nach einiger Zeit kann das große gegen das kleine Kreuz vertauscht werden. Das kleine legt nahe, miteinander zu reden, was das große auszuschließen scheint. Die vier Benutzer sollten auf die Beibehaltung der Kreuzform und gleiche Abstände achten.

Anmerkung zum Namen: Wenn Menschen miteinander reden, dann hat das schon etwas mit Politik (im weitesten Sinn) zu tun, die Resultate sind dabei zunächst gleichgültig.

it is part of an ensemble

Het collectief **it is part of an ensemble** bestaat sinds 2018 en onderzoekt vragen als: hoe leven we samen, hoe werken we samen en hoe geven we vorm aan dit samenzijn? Daarbij gaat het over de hele ecologie van het samenleven, dus ook met niet-menselijke dieren, planten, het gebouw en de omgeving. Voor de tentoonstelling in Club Solo speelt een onderzoek naar het symbiotische leven van korstmossen hierin een belangrijke rol.

Kunnen niet-menselijke levensvormen – zoals korstmossen – ook onderdeel zijn van een collectief? Korstmossen kennen geen individualiteit. Ze zijn altijd een symbiose tussen algen en schimmels. Dat roept de vraag op in hoeverre er überhaupt individuen kunnen bestaan, want menselijke dieren leven ook samen met bijvoorbeeld bacteriën in de maag, die in wisselwerking staan met de rest van het lichaam en noodzakelijk zijn om te overleven.

Het collectief is samengesteld uit een steeds wisselende groep kunstenaars, performers, dansers, acteurs, studenten en theoretici. Ze maken presentaties in verschillende contexten zoals musea, kunstenaar-initiatieven, (zelf)georganiseerde residenties en galleries.

Aan deze tentoonstelling werken mee:
Fateme Heidari, Benjamin Schoones, Isabel Cordeiro, Bas van den Hurk, Jochem van Laarhoven, Gijsje Heemskerk, Lotte Driessen, Samieh Shahcheraghi, Piet Dirx, Reinout Scholten van Aschat, Marijn van Kreijl, Maxim Ventulé, Marcia Liu, Kim David Bots, Hussel Zhu, Loran van de Wier, Chrys Amaya Michailidis, Mathieu Wijdeven, Carmela Michailidis, Mattias van den Vijver en Fien de Smet.

project in Club Solo
Voor de presentatie in Club Solo richt **it is part of an ensemble** zich op de onderwerpen ‘verwantschap’ en ‘symbiose’. In 1973 schreef de feministische auteur Adrienne Rich: ‘Het probleem was dat we niet wisten wie we bedoelden toen we “we” zeiden.’ Haar uitspraak is een inspiratiebron voor de werkperiode in Club Solo: wie en wat bedoelen we als we ‘we’ zeggen? Vanuit deze vraag wordt in Club Solo gedurende zes weken een theaterstuk ontwikkeld.

De keuze van het Van Abbemuseum voor een werk van Franz Erhard Walther is daarbij een grote inspiratie. Dit werk kent een grote pluriformiteit aan betekenissen: is het een autonoom kunstwerk of een politiek of sociaal object? Is het een sculptuur of een rekwisiet? Is er een vastgelegde manier om het te activeren of is er ruimte om het gebruik op een eigen manier vorm te geven? Het collectief bevraagt continu haar eigen identiteit en vindt daarin een pendant in het werk van Walther.

Franz Erhard Walther maakte 58 individuele objecten van stof die samen een werkset vormen. De onderdelen zijn pas voltooid als ze door de bezoeker ‘onder handen worden genomen’. Het werk in Club Solo, *Politisch (Nr. 36, 1. Werksatz)*, is een gebruiksvoorwerp voor vier deelnemers. Het bestaat uit twee lichtgewicht kruisvormige delen, met aan de uiteinden openingen om je hoofd doorheen te steken. De afmetingen van beide stukken verschillen, waardoor de interactie tussen de deelnemers ook verschillend zal zijn. Het werk moet worden geactiveerd en daarvoor moet het de ‘museumzaal’ verlaten. Op die manier wordt het daadwerkelijk een onderdeel van het project.

beneden
In de benedenzaal worden de verschillende stadia van het project getest en gepresenteerd. Het is een performance- en presentatieruimte ineen, het is een set en een *stage*. Tijdens de opening vindt hier een performance plaats met onder meer het werk van Franz Erhard Walther uit de museumzaal. De ruimte bij de bar functioneert tijdens het project niet als café maar als drukkerij en geluidsstudio. De ‘barfunctie’ is naar de bovenzaal verplaatst. De hier gedrukte werken kunnen later weer onderdeel worden van kostuums, vloerkleden en decors. Het drukproces is op die manier ook een performatieve handeling.

boven
De bovenzaal is de productieruimte of studio, met daarin verschillende ‘stations’ of werkplekken, zoals een mobiele keuken, een video-montage plek, een naaiatelier, een bibliotheek, een muziekplek, een reeks kledingrekken, een opslag. Een groot deel van de materialen waarmee het collectief werkt wordt gerecycled, waarbij ze tegelijk ook transformeren: een vloerkleed verandert in een kostuum, een kostuum in een tas, een tas in een onderdeel van een multiple, enzovoort. Voor het eerst worden ook alle plantaardige restanten gecomposteerd.

In de mobiele keuken wordt kombucha geschonken. Van suiker worden suikerwerken getrokken waarvan ‘snoep’ wordt gemaakt dat weer verpakt wordt in zelfgedrukte wikkels. In wekpotten zitten gefermenteerde groenten die zes weken lang als basis dienen voor gezamenlijke maaltijden. Voorafgaand aan de opening haalt het collectief verse groenten bij een boer uit de buurt, die ze die dag ‘live’ bereidt voor bezoekers. Misschien is de productieplek ook een theatrale ruimte?

In de kleine ruimte naast de bovenzaal is een muziekstudio ingericht. Vandaaruit lopen kabels als aderen of een rhizoom door het gebouw heen. In het hele gebouw kunnen geluiden worden opgenomen – bijvoorbeeld het zacht zoemen van de koelkast of het tikken op her en der verspreide snaredrums – die op andere plekken in het gebouw worden uitgestuurd. Het collectief geeft een reeks geprinte cahiers uit met belangrijke bronteksten. Het lezen en bespreken van de teksten ligt aan de basis van veel projecten.

Tijdens de werkperiode wordt daarnaast een film gemaakt, in een vorm tussen abstract-structuralistische film en documentaire in. Daarin hebben ook niet-menselijke levensvormen, zoals niet-menselijke dieren, planten en korstmossen een belangrijke rol. Mini DV-camera's zijn altijd beschikbaar, zodat alle leden van het collectief kunnen filmen.

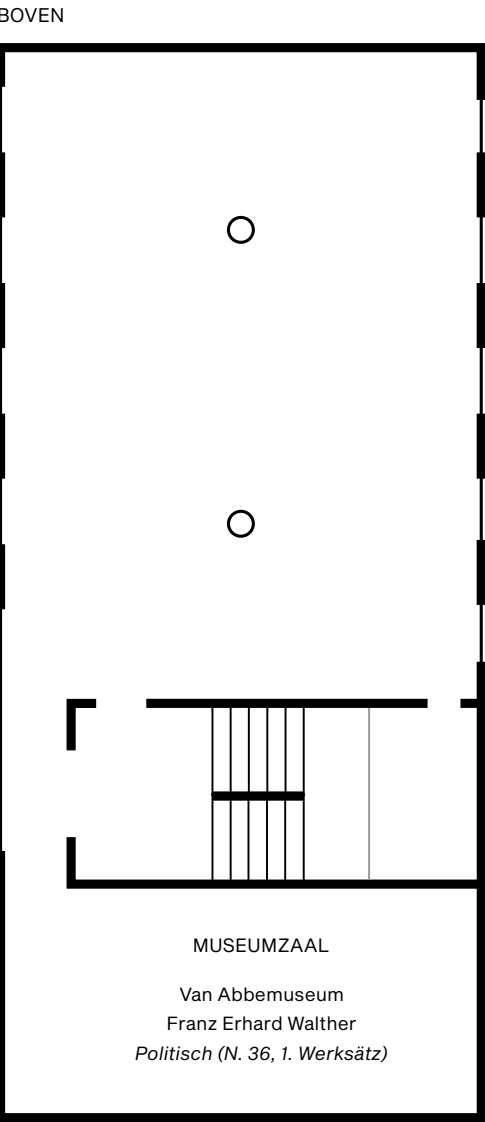
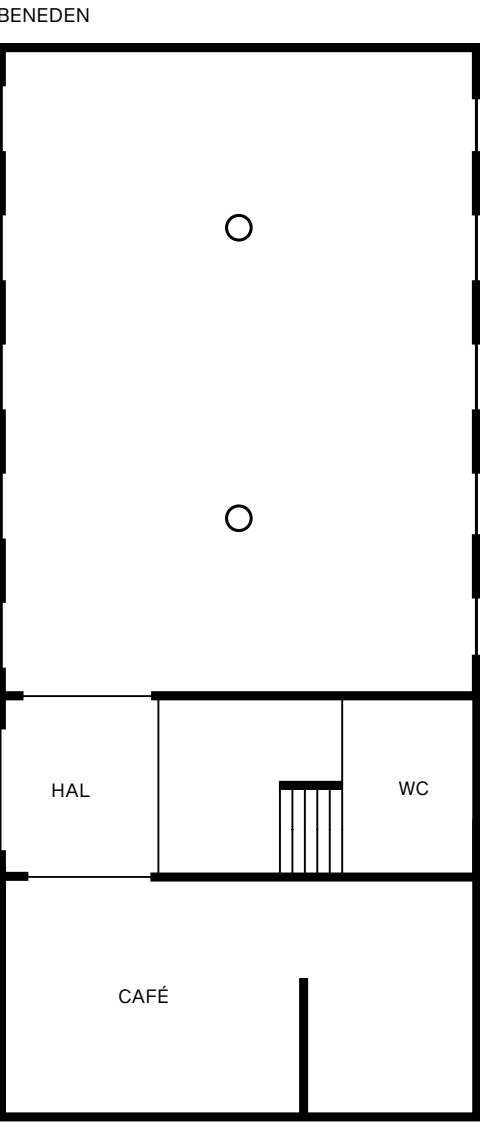
Het hele project is een werkproces naar een ‘voorstelling’ tijdens de finissage toe. Dat is meteen ook het belangrijkste publieke moment. Op de opening is daar al een eerste ‘stadium’ van te zien, maar andere elementen zijn dan nog slechts in potentie aanwezig. Het is een begin, het is begonnen, maar ontwikkelt zich gaandeweg.

Club Solo is tijdens het werkproces toegankelijk tijdens de gebruikelijke openingstijden. De bezoeker wordt zo ook onderdeel van het proces. Er zijn meerdere geconcentreerde publieke momenten, zoals twee try-outs, een filmavond, een collectieve tekstlezing en een avond van Slub Colo. Hoe de voorstelling tijdens de finissage eruit gaat zien ontvouwt zich langzaam tijdens de duur van het project.

multiple
De multiple van **it is part of an ensemble** bestaat uit zeven onderdelen die samengevoegd een kostuum vormen. De gebruikte materialen zijn gekleurde latex, gedroogde scobies en textiel. Iedere koper krijgt naast het gekochte onderdeel een foto waarop het gehele ensemble gedragen wordt.

De multiple werd speciaal voor deze tentoonstelling gemaakt. Elk onderdeel is voor € 250,- te koop in Club Solo.

www.itispartofanensemble.com
www.naipattaofficial.com
www.ilycere-cahiers.com

Kunstenaarsinitiatief Club Solo presenteert vier keer per jaar solotentoonstellingen van Nederlandse en Belgische kunstenaars. Onze partnermusea – Van Abbemuseum (Eindhoven), M HKA (Antwerpen), S.M.A.K. (Gent), Bonnefantenmuseum (Maastricht) en Kunstmuseum Den Haag – reageren afwisselend met een werk uit de eigen collectie op de solo's. Bij elke tentoonstelling verschijnt een catalogus met daarin een tekst van een auteur, gekozen door de kunstenaar, en een tekst van de curator van het participerende museum.

Club Solo
Thomas Bakker, Mayke Breukers, Florette Dijkstra, Berry van Gerwen, Anthonie Peeters, Antonietta Peeters

tentoonstelling / exhibition
productie / production Antonietta Peeters

catalogus / catalog
tekst / text Fien de Smet, Steven ten Thije
ontwerp / design Berry van Gerwen
fotografie / photography Jochem van Laarhoven, Maxim Ventulé

vertaling / translation Lenne Priem
tekstredactie / textredaction Florette Dijkstra
druk / print NPN Breda (NL)
trailer montage / edit Juriën Cornelissen, Convoi Films production
muziek productie / music production trailer Benjamin Schoones

met dank aan / thanks to
Gemeente Breda / The City of Breda (NL)
Provincie Noord-Brabant (NL)
Mondriaan Fonds (NL)
Van Abbemuseum (Eindhoven)
Steven ten Thije

een uitgave van Club Solo / a Club Solo publication

Antonietta Peeters 24 augustus – 7 september 2014
Wesley Meuris 23 november – 21 december 2014
Erik Wesselo 22 februari – 22 maart 2015
Voebe de Gruyter 3 mei – 31 mei 2015
Peter Otto 6 september – 4 oktober 2015
Iris Kensmil 1 november – 29 november 2015
Ton Boelhouwer 28 februari – 28 maart 2016
Gert-Jan Prins 1 mei – 29 mei 2016
Ine Lamers 18 september – 30 oktober 2016
Karin Arink 20 november – 18 december 2016
Q.S. Serafijn 27 januari – 5 maart 2017
Gerald van der Kaap 23 april – 28 mei 2017
Klaar van der Lippe en Bart Stuart 10 september – 8 oktober 2017
Hester Oerlemans 19 november – 17 december 2017
George Korsmit 26 januari – 25 februari 2018
Keiko Sato 25 maart – 22 april 2018
Stijn Peeters 27 mei – 24 juni 2018
Karel Doing 6 september – 21 oktober 2018
Joke Robaard 25 november – 23 december 2018

© Club Solo 2023
ISBN/EAN: 978-94-93119-26-0

CLUB
SOLO

Kloosterlaan 138
4811 EE Breda NL
clubsolo.nl

Club Solo presents solo exhibitions of Dutch and Belgian artists. Curators of our associate museums – Van Abbemuseum (Eindhoven), M HKA (Antwerp), S.M.A.K. (Ghent), Bonnefantenmuseum (Maastricht) and Kunstmuseum The Hague – respond to the artist's work by adding a specific contribution from their collection to the exhibition. A catalogue is published to accompany each exhibition, containing one article written at the artist's request, and another written by the curator of the participating museum.

wafae
ahalouch

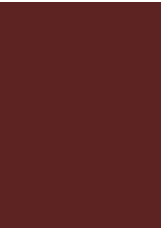
karin
arink

iris
kensmil

christiaan
bastiaans

ansuya
blom

stijn
peeters

caroline
coolen

wesley
meuris

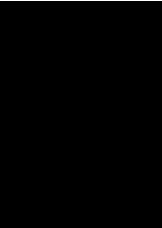
stijn
ank

klaar van der lippe
bart stuart

aaron
van erp

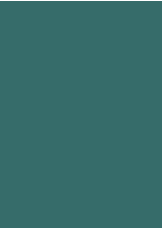
merijn
bolink

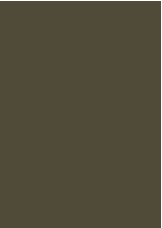
marcel
pinas

joke
robaard

keiko
sato

dick
verdult

hester
oerlemans

michèle
matyn

peggy
franck

it is part of
an ensemble

jean bernard
koeman

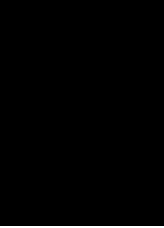
antonietta
peeters

george
korsmit

kees
goudzwaard

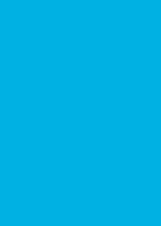
marjolijn
dijkman

karel
doing

ine
lamers

wineke
gartz

peter
otto

cécile
verwaaijen

peter
morrens

erik
wesselo

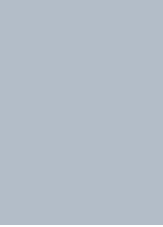
voebe
de gruyter

qs
serafijn

gert-jan
prins

ton
boelhouwer

julika
rudelius

gerald
van der kaap

